DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET SANCTO LUCÆ ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XVIII. JANUARII MDCCXX.

M. LUDOVICO DE SANTEUL, Doctore Medico, Præſide.

Morbi ne indicant naturæ mechaniſmum?

NATURALIS Corporis non tantùm, ſed & Totius Phyſici miranda profectò phœnomena; Quotquot ſunt, totidem illorum in ſemetipſa viciſſim agentium effectus. Hujuſce reciprocæ actionis cauſam inquirere, multorum labor, inveniſſe paucorum merces. Primæ qualitates, forma ſubſtantialis, materia ſubtilis, ſtriata, globoſa, ſales diverſi generis, vela quibus jam ſatìs arcana abſconditur natura; hæc explicant effectus, ipſa verò ab effectibus non demonſtrantur; Externorum in corporibus diligens inſpectio. Major eorum quæ ob faciliorem notitiam ſpernuntur indagatio, ſi ſolitariè ſpectentur, ſi cum aliis juncta conſiderentur, diverſarum in utroque ſtatu relationum ſcientia, viæ ad cauſam inveniendam certiores. Limus ſæpiſſimè theſaurum indicat. Vir verè Phyſicus ille eſt, qui cauſam generaliorem affert, ita ut omnibus corporibus quæ cognoſcere poteſt, conveniat. Hanc cauſam ab aliis pendere non probat, ſupponit, ſupponendo negligit. Ad morborum curationem neceſſariam eſſe principiorum hactenùs fictorum cognitionem, igne torquendam omnium medicamentorum analyſim, partis ſtructuram uſque ad minima componentia callendam eſſe; Hæc non tam plebis, quam ſciolorum opiniones, iiſque faventia medicaſtrorum dogmata. Quidquid rimatur phyſica vel corpus humanum intus afficit, vel extus. Quæcunque exiſtunt corporea, ſi non omnia propter hominem facta, ſaltem pleraque ad ipſius uſum adhibita. Horum omnia externa, illorum interna corpus efformantia; externa modò ſanitatem conſervantia, modò deſtruentia, nomine rerum non naturalium dignoſcuntur. Corpus humanum lapis phyſicæ lydius, quo pro variis occaſione entium externorum in ſemetipſo affectionibus, quid univerſalius functiones pariat innoteſcit, & viciſſim corporum afficientium longâ & repetitâ obſervatione natura detegitur.

UNA eademque eſt in morbo ac in ſanitate natura. Non differt uterque ſtatus, diſtinguitur tantùm per effectus in ſtatu ſano vix ſenſiles, magis in morboſo conſpicuos. Magna duræ meningis in omnes corporis partes potentia, judicatur ex febribus, vomitu, hæmorrhagiis, aliiſque ſymptomatibus capitis vulnera vulgò concomitantibus. Erumpit infans ex utero matris, non tam meconii irritamento, urinæve in veſicâ gravitantis mole, quam ex ſanguine ſuperfluo pulmonis aditum nequicquam affectante; patet ex pulmonum morbis in quibus ægrotantes præ nimiâ reſpirandi difficultate ad lecti pedes provolvuntur, aut in eodem ægrè continentur. Alimenta nullo acido in chylum converti plurimis evincitur argumentis, unum inſtar mille eſt, ructus acidus lienteriæ, dyſenteriæ-ve ſuperveniens, bonum. Nullarum glandularum ope ſecretiones fiunt, cuilibet ſufficit fluidorum indefinens impulſus, innuit & vulnus & vulneris curatio. Quomodo contrahatur muſculus, explicatu difficile. Huic functioni inſervit cruoris pars quædam intra toros intercepta, majori ipſorum niſu, ſanguinis copiæ accedenti negantes aditum: Illam mechanicam declarant glandularum circa partes organicas præſentia, laſſitudines ex nimio labore, pulsûs intenſio, croceus urinarum color, ſanguinis tunc per os, tunc per nares, aliquando per urethram ejectiones, violentorum exercitiorum ſuccedaneæ. Ad organorum motum requiritur juſta liquorum quantitas, præſens indè & efficax adeo difficulter parienti venæſectio, indè à repletione vel ab inanitione convulſiones, ex aneuriſmate, varice, & abſceſſu paralyſes, ſpaſmi infantum, quibus erumpunt dentes, alvo crebriùs demittente rariores. In minimis cruorem componentibus apta poſtulatur figura, hinc lue venereâ ſcorbuto-ve laborantes difficilè moventur.

LATET alter in ſanitate mechaniſmus intricatus magis, nec minùs morbis eluceſcens. Duplex eſt; ſpecialis ſcilicet fibrarum textura & ſingularis partium liquidi diſpoſitio; index utriuſque affectuum contra naturalium quoad cauſas cognitio, eorumdemque apta & prudens curandorum methodus. Fluida & ſolida non admodum diſcrepant, hinc ex unius conſpectu quaſi certum de altero judicium, frequentior indè in arteriis circa cor potiſſimùm polypoſarum vaſcula æmulantium concretionum productio. Pars una in corpore fibrilla. Artificiosè cum aliis ſui planè ſimilibus juncta diverſa efficit organa. Eadem per canales directa plùs minùs-ve ſubacta varios procreat humores. Ab unione quidam in ſolidis rigiditatis flexilitatis modus, certum proindè Elaterium. A diviſione in fluidis peculiaris contactus, lubricitas, ſoliditas, undè determinata ipſorum Reſiſtentia. Hæ dotes in utriſque magis vel minùs ſemper excedunt, ſed modò reciprocè, Temperamentorum indè diſcrimina, modò minimè reciprocè, hinc Morborum caterva. Temperamentum prima ad morbum diſpoſitio: finitur propria quædam partium renitentia in res non naturales, cibos imprimis quorum Unicuique materies, copia, præparatio vulgò peculiaris. Morbus vitiata nutritio; ſola nutritiuntur ſolida; ſola idcircò morbis afficiuntur. Ut morborum ſic functionum diverſitas à loco repetenda. Ex fibrarum elatere, proportionatoque liquidorum pondere naſcitur motus æqualis, omnium functionum opifex. Ubi villorum laxitas, major-ve tenſio, ibi roboris vel defectus vel exceſſus, at in quocunque caſu communis motûs imminutio. Ubi fibrarum criſpatura & erethiſmus, ibi motûs incrementum in ſolidis tantum. Hæ ſunt omnium morborum cauſæ, ab iiſque potiſſimum in curando deſumendæ indicationes.

VETERIBUS major quàm Recentioribus quoad praxim Medicam adhibenda fides; an quia apud illos major ſolidorum quàm fluidorum ratio! Nonnulla humoribus virtus, condimenti medicamentive vices gerunt. Diætâ, Chirurgiâ, & Pharmaciâ curantur morbi. Horumce auxiliorum nullum diætâ præſentius. Sola plurimos ſanat morbos, ſic plerique infantum morbi, febres quartanæ, vernales & præſertim autumnales, aliique chronici affectus efficacioribus remediis rebelles, naturali diætæ mutationi cedunt; Si diutiùs perſeverant, arguendus adhibitorum antea pharmacorum uſus. Diæta ſub ſe plures continet Remediorum ſpecies. Vis omnium merè mechanica. Premit aër, ſtimulant animi pathemata, excitant diverſæ motuum ſpecies, laxat & emollit balneum ſi calidum, roborat ſi frigidum. Solidis evidentiùs debetur ars chirurgica; ad ſanandum quæcunque admovet, eadem immediatè parti laboranti applicat, ipſius indè ſecuritas. Integris ſaniſque partibus, læſum ubi tollitur organum, felix ſæpe ſæpiùs operatio; periculoſa ſaltem dubia ſi totum corpus primariò aut deuteropathicè laboret. In lithotomia ſpes à ſtatu veſicæ, nimis corrugata mortem minatur. Chirurgum commendat in inchoando opere dexteritas, multo magis in perficiendo ſagacitas. Morbum majorem minori debellare Chirurgiæ finis; ne priore pejorem inferat, cavet peritus Artifex. Quos morbos Chirurgia ſpectat ad vulnerum curationem referuntur ſinguli. Nocent vulnerum curationi labiorum inflammatio, callus, gangrena, nimia ſaniei aut puris copia, totidem fibrarum rigidiorum flexiliorum-ve vitia. Demonſtrant iiſdem emendandis tollendiſque adeò utilia venæ ſectio, ſcarificatus, embrocatio, diligens aëris fuga, rara idcircò vulnerum curatio, parcus turundarum, penicillorum, unguentorum uſus, ſpirituoſorum in antiqua vulnera liquorum tinctus vel injectio, lintea modò continentia tantùm, modò comprimentia. Quæ circà iſtorum Remediorum applicationem dantur præcepta, ſunt totidem in fibris excedentis vel deficientis roboris argumenta.

PRIMARIAS morborum cauſas debellaturo, jàm notus fons auxiliorum uberrimus. Foret ipſe earumdem ſicut & ſecundariarum rarus victor, niſi & ſuas opes funderet Pharmacia. Solidis propriæ Diæta & Chirurgia, has & partes reſpicit Pharmacia, minimè neglecto fluentium genere. Ex ſimplicibus & compoſitis crevit ingens medicaminum numerus. Pauca, experientiæ dona; Plura, novitatis, myſterii, farraginis & mendacii partus. Sapienti Medico curta Remediorum ſupellex. Una functio pluribus aliis inſervit, unum Remedium plures & diverſos producit effectus. Specifica ſæpe medicamenta venæ-ſectio & catharſis, modò hæc, modò illa impeditæ tranſpirationi, quibus caſibus præſtet altera? Res inquirenda Medico. Naturæ motus ſequitur Sanguinis miſſio, ipſis imperat Purgatio. Rara, præceps, periculoſa purgandi occaſio, illam aucupanti neceſſaria proinde vigilantia, celeritas, & prudentia. In benignis morbis multos trucidavit præpoſterus catharticorum uſus, Complures in malignis occidit eorumdem neglecta nimiùm-ve dilata propinatio. Non tam in evacuandis humoribus proſunt purgantia, quam in mutandis villorum occillationibus. Ex alterantibus plurima in fibras, quædam in humores, nonnulla in utraſque corporis partes agunt. Diluentibus prima laus eſto: aſt unicuique ægrotanti definienda illorum quantitas. Omnium Medicamentorum ſi non à ſolidis virtus, ſaltem ab iis pendet exitus. Major indè judicatur ſolidorum quam fluidorum potentia. Hæc, prima curantis indicatio, potens corporis tyrannus, verus naturæ mechaniſmus; ſilet ille, viget ſanitas; ſentitur, naſcitur morbus.

Ergo morbi indicant naturæ mechaniſmum.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Jacobus-Benignus Vinſlow, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.
M. Ludovicus Guillot.
M. Joſephus de la Grive.
M. Gabriel-Antonius Jacques.
M. Claudius de la Vigne de Frécheville.
M. Joannes-Damianus Chevalier.
M. Franciſcus Aignan.
M. Jacobus Fourneau, Chirurgiæ Profeſſor.
M. Michael-Ludovicus Reneaume de la Garanne, Chirurgiæ vernaculo idiomate ſcriptæ Profeſſor, necnon Regiæ Scientiarum Academiæ Socius.

Proponebat Pariſiis LUDOVICUS-SIMON EMMEREZ, Pariſinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1720. à ſexta ad meridiem.

Rue de la Bucherie, vis-à-vis le Pont de l'Hôtel-Dieu.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.